

Asia: VN/2287/2020

Lausuntopyyntö työryhmän ehdotuksesta arkkitehtuuripoliittiseksi ohjelmaksi

Työryhmän ehdotus Kohti kestäväää arkkitehtuuria

Yleisiä kommentteja työryhmän ehdotuksesta

Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto Arkkitehtuuripoliittinen ohjelma Apoli 2021 -esitykseen. ATL:n mielestä valmisteltu ohjelma on erittäin hyvä ja ajankohtainen asiakirja. Ohjelma korostaa hyvän suunnittelun merkitystä hyvän, vastuullisen ja toimivan elinympäristön rakentamisessa. Lisäksi on hyvä muistaa arkkitehtuuripoliitikassa, että suomalainen arkkitehtuuri tehdään arkkitehtitoimistoissa.

Jo se, että arkkitehtuuripoliittinen ohjelma on uusittu 20 vuoden jälkeen, on askel hyvään suuntaan. Suomi arkkitehtuurin perinteikkäänä maana tarvitsee kunnianhimoa rakennetun ympäristön ja arkkitehtuurin kehittämisessä. Se ei tapahdu vain menneisyyteen katsomalla, vaan vahvalla otteella kehittämiseen.

Uudet, viheliäiset haasteet tuovat ohjelman sisältöihin uuden sävyn. Vastuullisuus ympäristön, ihmisten hyvinvoinnin ja tulevaisuuden rakentamisen suhteen edellyttää hyvää ja pitkälle eteenpäin katsovaa arkkitehtuuria.

Arkkitehtuurin klassiset päämäärät kestävyys, käyttökelpoisuus ja kauneus sopivat nykyiseen yhteiskuntaan hyvin. Valtava tiedon määrä, teknologia ja talous eivät määrittele hyvää yhteiskuntaa, elinympäristöä ja vastuullisuutta ilman, että niitä ohjataan ja eri vaihtoehtojen vaikutukset ymmärretään. Työkalut tarvitsevat ammattitaitoista käyttäjää ja hyvä rakennettu ympäristö vaatii taitavaa suunnittelijaa ja kokonaisuutta hallitsevaa tekijää: arkkitehtia.

Luku I Ilmastonmuutos ja luonnon monimuotoisuus

Luku 1 on ohjelmassa erittäin tärkeä teema ja on hienoa, että se tuodaan näin vahvasti esille. Julkisen tilan ja maisema-arkkitehtuurin tärkeys nostetaan myös selkeästi esiin. Suomalaisella arkkitehtisuunnittelulla on paljon parannettavaa tällä alalla ja tällä on suora yhteys ilmastonmuutoksen torjunnan lisäksi myös luonnon monimuotoisuuden vahvistamiseen. Hyvällä suunnittelulla saadaan aikaan paremmin asuttavaa ja houkuttelevampaa kaupunkia samalla kun hidastetaan ilmastonmuutosta.

YK:n Agenda 2030-ohjelman vastuullisuuden 17 kestävä kehityksen tavoitetta ovat hyviä arviointikriteereitä rakennetun ympäristön onnistumiselle.

Yhteiskunnassa, jossa korostuu yhä enemmän säätely, on arkkitehtien kokonaisnäkemys tärkeää. Kasvava oikeudellinen ja normatiivisen säätelyn tiheys voi nostaa riskipotentiaalia ja siksi se tulee ottaa kriittisen tarkastelun alle.

Luku II Yhdenvertaisuus ja osallisuus

Hyvällä suunnittelulla parannetaan saavutettavuutta ja esteettömyyttä ja vahvistetaan osallisuutta. Sillä luodaan hyvää elinympäristöä kaikille ja vahvistetaan turvallisuutta.

Kestävä ja yhteisöllisen kehityksen kannalta on erityisen tärkeää, että asumisen ja asuntorakentamisen laatua ja monimuotoisuutta vahvistetaan. Suunnittelevat arkkitehdit vaikuttavat keskeisesti hyvään kehitykseen. ATL:n on mukana tukemassa arkkitehtitoimistoja positiivisessa kehityksessä.

Luku III Talous ja kansainvälisyys

Ymmärrys palveluviennistä on herännyt viimeistään, kun palveluviennin arvo on noussut tuoteviennin tasolle ja ennen Covid-19 -pandemiaa jopa sen ohi. Arkkitehtuuri on kansainvälistä ja laadukkaan suomalaisen arkkitehtuurin vientipotentiaalia korostetaan ohjelmassa oikeutetusti. Tekemällä hyvää arkkitehtuuria Suomessa on mahdollisuus näyttää osaamistamme myös ulkomailla.

Uudet teknologiat ja kasvava digitalisaatio ovat muuttaneet arkkitehdin työtä – niin suunnittelussa kuin toteutuksessakin. Työelämän prosessien lisääntyvä verkottuminen tehostaa yhteistyötä, mutta lisää samalla prosessien jäsentämisvaatimuksia. Digitalisaatio ei ole itseisarvo vaan sen tulee tukea kulttuuriympäristömme muodostumista harkitusti ja vastuullisesti. ATL on mukana keskustelussa arkkitehtisuunnittelun digitaalisesta kehityksestä.

Luku IV Merkitys ja identiteetti

Arkkitehtuurin arvostusta nostamalla korostetaan ihmisten elinympäristöjen merkitystä ja elämänlaatua. Ihmisten identiteetti omassa ympäristössään vahvistuu ja paikan identiteetin vahvistumisella sen veto- ja pitovoima kasvavat. Tätä varten näyttelytoimintaa on parannettava ja arkkitehtuurikeskustelua ja -koulutusta on laajennettava. Julkisen arkkitehtuurikeskustelun laatua parannetaan.

Luku V Koulutus ja tutkimus

Arkkitehtuurikoulutusta ja tutkimusta on vahvistettava reippaasti. Kaikki kolme arkkitehteja kouluttavaa yksikköämme ovat pieniä. Tutkimuksen määrä erityisesti arkkitehtitoimistojen toimintaan liittyen on hyvin ohutta.

Suomessa on myös arkkitehtien määrä hyvin pieni. Työssäkäyviä arkkitehteja on muihin Pohjoismaihin verrattuna noin 30-50 %. Tämä on ongelma: toimialan kehittyminen ja kansainvälinen on hankalaa, koska tekeviä ihmisiä ei löydy. Kansainvälisiä työntekijöitä tulee Suomeen rajallisesti. Kansainvälistymisen ja palveluviennin näkökulmasta tämä on ongelmallista.

Samalla myös Suomen oma markkina käy haavoittuvammaksi, kun toimistokokomme pysyy pienenä kansainvälisen kilpailun lisääntyessä eurooppalaisen yhteismarkkinan koko ajan kehittyessä. Siksi on tärkeää, että suomalaiset arkkitehtitoimistot voivat kasvaa ja kehittyä Suomessa ja kansainvälisesti.

Euro Kalle
Arkkitehtitoimistojen Liitto ATL ry